

Akademik Vladimír Hajko, životopis

(3. október 1920 - 24. júl 2011)

Bol slovenský fyzik, špecialista v oblasti fyziky pevných látok a magnetických javov, vysokoškolský učiteľ, člen Slovenskej akadémie vied a Československej akadémie vied. Ako učiteľ pôsobil na Technickej univerzite v Košiciach a Prírodovedeckej fakulte UPJŠ, pričom vychoval viacerých vynikajúcich slovenských fyzikov.

Vladimír Hajko sa narodil v Kropáčoch a detstvo prežil v Tisovci, kde ukončil aj gymnázium. Vysokoškolské štúdium v odbore matematika - fyzika absolvoval na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave (1944). Po obhajobe diplomovej práce a vykonaní rigorózných skúšok bol v roku 1948 na Univerzite Komenského promováný za doktora prírodných vied. Svoju vedecko-pedagogickú dráhu Hajko začal na Katedre fyziky Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, terajšej STU, kde pôsobil ako blízky spolupracovník profesora Dionýza Ilkoviča od roku 1948 do roku 1953, kedy odišiel do Košíc.

V Košiciach založil Katedru fyziky Vysokej školy technickej (terajšej TU). Jeho prechod do Košíc bol spojený tiež s habilitáciou na docenta. Na Vysokej škole technickej vykonával v rokoch 1953 až 1961 i funkciu prorektora. V roku 1963 stál Hajko pri zrode Prírodovedeckej fakulty Univerzity P. J. Šafárika a stal sa jej prvým dekanom (v rokoch 1963-1969), neskôr, v rokoch 1969 až 1974, bol rektorom Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach.

Od roku 1966 bol členom-korešpondentom Slovenskej akadémie vied a v roku 1974 bol vymenovaný do funkcie jej predsedu. V rokoch 1980-1985 vykonával súčasne funkciu riaditeľa Ústavu experimentálnej fyziky SAV v Košiciach. Vo funkcii predsedu SAV pôsobil do roku 1989. Na tomto poste významnou mierou prispel k rozvoju vedeckého bádania. Bol tiež členom Československej akadémie vied, zahraničným členom Ruskej akadémie vied v Moskve a Ukrajinskej akadémie vied v Kyjeve.

Vlastným vedným odborom profesora Hajka bol magnetizmus, predovšetkým štúdium magnetizačných procesov. Založil a rozvinul košickú vedeckú školu v odbore magnetizmu, okrem toho inicioval vznik a dlhé roky podporoval rozvoj košickej fyziky nízkych teplôt. Výsledky svojej vedecko-výskumnej činnosti publikoval vo viac ako 40 vedeckých prácach, ktoré sa stretli so živým ohlasom domácej a medzinárodnej vedeckej pospolitosti. Veľmi plodná je knižná publikačná aktivita Hajka. V spolupráci s blízkymi spolupracovníkmi vydal šesť knižných publikácií, napríklad Základy fyziky, Fyzika v príkladoch, ktorá bola preložená aj do iných jazykov, Fyzika v experimentoch, ktorá vyšla aj v anglickej verzii či Magnetizačné procesy.

Vladimír Hajko bol nositeľom Štátnej ceny SSR (1973), Medaily J. A. Komenského (1974), Zlatej medaily SAV (1999), čestným členom JSMF (Jednoty slovenských matematikov a fyzikov, 1975) a SFS (Slovenskej fyzikálnej spoločnosti, 1998).